

ЗНАКИ ДЛЯ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ЯК ОБ'ЄКТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ЇХ ПРАВОВЕ СПАДКУВАННЯ

Серед об'єктів інтелектуальної власності особливе місце займають знаки для товарів та послуг, які також називають термінами «товарний знак» та «торговельна марка», цей об'єкт використовується в обороті для того, щоб персоналізувати товар чи послугу. У законодавстві України майже відсутні норми, які б передбачали особливості спадкування прав інтелектуальної власності на ці знаки для товарів та послуг. Теоретичну та практичну проблему становить зміна особи заявника та спадкоємця, у разі якщо спадкоємець подав заявку на знак, але свідоцтво ще не одержав. Тому, Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» потребує відповідних змін, які детально розкривали б питання спадкування знаків. Це б усунуло існуючу прогалину в праві та унеможливило б виникнення тих непорозумінь, які трапляються на практиці. Ці та низка інших факторів зумовлюють актуальність теми дослідження.

Існує багато думок з приводу цього об'єкта, наприклад, професор О. А. Підпригора, вважає, що споживач має напевно знати хто виробник того чи іншого товару, хто надає ті чи інші послуги, характеристики товару чи послуги, який товар вигідніше придбати та які послуги визначаються вищою якістю та інше. Саме в цей момент на допомогу споживачеві приходять знаки для товарів чи послуг.

В юридичній літературі постійно розглядаються питання, пов'язані з правовою охороною знаків для товарів і послуг, а саме: поняття, функції та види знаків, підстави для відмови в наданні правової охорони, право попереднього користувача, вичерпання прав, припинення дії свідоцтва та визнання його недійсним, особливості укладення різноманітних договорів, та інше. Проте в літературі майже відсутні проблеми правового регулювання спадкування прав інтелектуальної власності на знак, на відміну від спадкування прав на інші об'єкти.

Це пов'язано з тим, що знак покликаний використовуватися саме в підприємницькій діяльності з метою вирізнення товарів чи послуг на ринку, а тому досить часто права на знак належать саме підприємству, а не конкретній фізичній особі, яка потім могла б передати їх у спадок [3, с. 29].

Однак, в Україні все ж чимала кількість знаків належить саме фізичним особам, що є зручним в випадку їхньої комерціалізації шляхом укладання ліцензійних договорів з юридичними особами, які здійснюють підприємницьку діяльність та використовують ці знаки на ліцензійній основі. І тому відсутність законодавства в цій галузі буде створювати певні незручності при правозастосуванні. Ще одним

мінусом є цілковита відсутність літератури, присвяченої цим аспектам, що позбавляє можливості здійснювати належне тлумачення норм права, які застосовуються до вказаних відносин.

Відповідно до ч. 2 ст. 495 ЦК, майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку належать володільцю відповідного свідоцтва, володільцю міжнародної реєстрації, особі, торговельну марку якої визнано добре відомою, якщо інше не встановлено договором.

Закон розкриває права на знак ширше та дещо по – іншому ніж ЦК України. Наприклад, у п. 2 ст. 16 Закону передбачається, що свідоцтво надає його власнику право використовувати знак та інші права, визначені цим законом. У п.5 цієї статті встановлюється, в яких саме випадках свідоцтво надає його власнику виключне право забороняти іншим особам використовувати без його згоди знак. У п. 7 передбачається, що власник свідоцтва може передавати будь – якій особі право власності на знак повністю чи відносно частини зазначених у свідоцтві товарів і послуг, на підставі договору. П. 8 встановлює, що власник свідоцтва має право дати будь – якій особі дозвіл на використання знака на підставі ліцензійного договору. В п.10 зазначається, що власник свідоцтва має право проставляти поряд зі знаком попереджувальне маркування, яке вказує на те, що цей знак зареєстровано в Україні.

Зазначені права впливають із свідоцтва на знак та належать його власнику. У разі смерті власника свідоцтва на знак, спадкоємці, в порядку спадкового правонаступництва стають новими власниками свідоцтва та їм належать усі права інтелектуальної власності, що з нього випливають.

Особливістю спадкування прав на знак є те, що спадкоємцю необхідно не лише прийняти спадщину, а й належним чином оформити право на неї [2, с. 38].

Отже, в законодавстві України майже відсутні норми, а в праві існує цілкова відсутність літератури, які б передбачали особливості спадкування прав на знак для товарів та послуг, а це позбавляє можливості здійснювати належне тлумачення норм права, які застосовуються до вказаних відносин. Теоретичну та практичну проблему становить зміна особи заявника на спадкоємця, у разі якщо спадкоємець подав заявку на знак, але свідоцтво ще не одержав. Норми Закону «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» та правила складання і подання заявки на видачу свідоцтва потребують негайно відповідних змін, які детально розкривали б питання спадкування знаків. Цим би було усунуто існуючу прогалину в праві та унеможливило б виникнення тих непорозумінь, які трапляються на практиці.

Література

1. Бутнік – Сіверський С. Спадкування прав інтелектуальної власності на знак для товарів і послуг. / С. Бутнік – Сіверський. // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2010. – № 3. – С. 36 – 44.
2. Жухевич О. Про практику вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав на торговельні марки. / О. Жухевич. // Інтелектуальна власність. – 2010. – № 7. – С. 28 – 32.
3. Слободян С. Поняття, значення та види товарних знаків (торговельних марок) / С. Слободян // Інтелектуальна власність. – 2010. – № 6. – С. 50 – 55.